

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 9Csp/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123204936
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Sikorjak
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2023:8123204936.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov samosudcom JUDr. Rastislavom Sikorjakom v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. X, XXX XX D., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, IČO: 31 954 448, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: E. E., F., IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, 832 37, Bratislava, právne zastúpený: G. H. a partneri s.r.o., IČO: 36 863 017, so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, o primerané finančné zadostučinenie 600,- EUR takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 05,00 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu dňa 19.05.2023 sa žalobca domáhal na žalovanom zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 600 €.

1.1. Žalobca v žalobe uviedol:

„V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, pod sp. zn. 11Csp/9/2022 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, som bola ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný, rozsudkom Okresného súdu Prešov, pod sp. zn. 11Csp/9/2022, zo dňa 06.05.2022, v spojení s opravným uznesením okresného súdu z 15.06.2022 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 9CoCsp/50/2022, z 23.2.2023 (ďalej len základné konanie), ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.04.2023.

Súd prvej inštancie určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. 5132101025 zo dňa 04.07.2017 v časti II. Ostatné ustanovenia, bod 5 v znení: „Ak Dlžník neuhradí Pohľadávku Banky riadne a včas, Banka môže okrem zaplataenia úrokov z omeškania požadovať od Dlžníka aj zmluvnú pokutu vo výške 8EUR, a to najviac do výšky určenej podľa právnych predpisov“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril nasledujúco:

- neuznáva žalobcom vznesený nárok ani čo do základu a ani čo do výšky,
- zo strany žalobcu ide o šikanóznny výkon práva a rozpor s dobrými mravmi,
- uplatnený nárok je premlčaný,
- výška uplatneného nároku nie je ničím odôvodnená a je zjavne premrštená.

3. Súd rozhodol na pojednávaní, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom spisu, pričom zistil nasledujúce:

3.1. Okresný súd Prešov rozsudkom sp. zn. 11Csp/9/2022 zo dňa 06.05.2022 takto rozhodol:

„I. Súd žalobu o určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a o vydanie

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o splátkovom úvere č. 5132101025 zo dňa 04.07.2017 v časti II. Ostatné ustanovenia, bod 5 v znení: „Ak Dlžník neuhradí Pohľadávku Banky riadne a včas, Banka môže okrem zaplatenia úrokov z omeškania požadovať od Dlžníka aj zmluvnú pokutu vo výške 8EUR, a to najviac do výšky určenej podľa právnych predpisov“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.“

3.2. Rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 9CoCsp/50/2022 zo dňa 23.02.2023 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

3.3. Na pojednávaní žalovaný zdôraznil, že za neprijateľnú zmluvnú podmienku s možným finančným postihom žalobu maximálne 8 € tento požaduje zadosťučinenie 600 € ale v inom konaní na OS Prešov tiež vedenému proti Slovenskej sporiteľni o určenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty 25 € žalobca požaduje primerané finančné zadosťučinenie 300 €.

3.4. Z úradnej činnosti súd zistil, že žalobca a I. B. vo veci 9Csp/63/2023 (rozsudok vyhlásený v rovnaký deň – 10. augusta 2023 voči žalovanému Profi Credit Slovakia, s.r.o.) požadujú za neprijateľnú zmluvnú podmienku, na základe ktorej zaplatili sumu 147,88 € za službu odkladu splátok primerané finančné zadosťučinenie 150 € každý.

4. Vyššie zistený skutkový stav súd právne posudzoval nasledujúco:

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom do 09.06.2013 - Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013 – Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

4.1. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé čo i len privodiť ujmu spotrebiteľovi.

4.2. V prejednávanej príhode zo strany žalobcu došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, v ktorom bol úspešný. Úspešne teda uplatnil porušenie jeho práva garantovaného ako zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom.

4.3. Pri výklade § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, žeby sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Primerané zadosťučinenie podľa § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. nemá napriek svojmu názvu nič spoločné s obdobným inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto nie je potrebné skúmať, či a ako bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry spotrebiteľa.

4.4. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba pri určovaní jeho výšky vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať

predovšetkým ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

Podľa NS SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017 - Citované ustanovenie má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadosťučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privedená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.

4.5. Vzhľadom na uvedené rozhodnutie NS SR súd pri nedostavení sa žalobcu na pojednávanie návrh na jeho výsluch zamietol z dôvody jeho nepotrebnosti.

5. Pri neexistencii kritérií pre určovanie výšky finančného zadosťučinenia, tak súd má za to, že finančné zadosťučinenie musí byť priznané ako primerané. V prejednávanej veci patrí finančné zadosťučinenie za porušenie ustanovení občianskeho zákonníka ako aj zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa spôsobujúce neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

5.1. OS Prešov akceptuje rozhodovacu prax KS v Prešove (na ktorú sa opakovane odvoláva ako žalobca, tak najmä jeho právny zástupca), podľa ktorej jedným z kritérií primeranosti môže byť aj suma, o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa chcel obohatiť a výška primeraného finančného zadosťučinenia by mala dosahovať aspoň 50% tejto sumy. Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia teda súd prihliadal na charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá mohla spotrebiteľovi (žalobcovi) spôsobiť ujmu maximálne 8 € (táto suma mohla byť účtovaná iba raz, ak úver nebol splatený v rámci stanovenej doby a to až po jej uplynutí; nešlo o sankcionovanie omeškania jednotlivých splátok). Za primeranú výšku finančného zadosťučinenia považuje súd sumu 05 €.

6. Podľa súdu k záveru o šikanóznom charaktere žaloby (resp. o porušenie dobrých mravov a zodpovednosti za ich porušenie) je treba preukázať úmysel žalobcu smerujúci hlavne k spôsobeniu ujmy, pričom iný cieľ žaloba nesleduje alebo je tento iný cieľ zanedbateľný. V prejednávanej veci súdu takýto úmysel žalobcu preukázaný nebol, naopak tento si uplatnil zákonný nárok dovŕšujúci reparáciu nezákonného stavu vyvolaného dodávateľom. Pokiaľ však ide o trovy právneho zastúpenia, nimi sa súd vypořádava v ďalšej časti odôvodnenia rozsudku.

Námietka premlčania zo strany žalovaného.

7. Súd má za to, že žalobu o zaplatenie PFZ možno podať spolu so žalobou o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo priznania iného nároku spotrebiteľovi a v takomto prípade sa eliminuje riziko možného premlčania, ktoré lehota začína plynúť až právoplatnosťou rozhodnutia o určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky alebo o priznaní iného nároku. Ak by spotrebiteľ žaloval osobitne, tak premlčacia lehota PFZ začína plynúť právoplatnosťou rozhodnutia o úspešnom uplatnení práva spotrebiteľa a premlčí sa uplynutím 3 rokov.

7.1. Žalobou uplatnený nárok tak premlčaný nie je.

8. Podľa § 251 C.s.p. - Trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

Podľa § 255 ods.1 C.s.p. - Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 257 C.s.p. - Výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8.1. Súd si je vedomý, že v konaní išlo o nárok, ktorého výška závisela od úvahy súdu a vtedy je žalobca úspešný, ak je úspešný v základe nároku. V prejednávanvej veci však žalobca ako aj jeho právny zástupca majú vedomosti o rozhodovacej praxi OS Prešov ako aj KS v PO, na ktorú sa odvolávajú a ktorej základná téza pre výšku PFZ je uvedená vyššie. Ak teda žalobca spolu s právny zástupcom výšku priznanej sumy PFZ prekročili 120x a to podľa súdu úmyselne, javí sa, že výška trov právneho zastúpenia nebola iba nevyhnutným produktom súdneho konania ale jeho podstatným dôvodom. Na základe uvedeného má súd za to, že by sa priečilo zásade spravodlivosti, aby napriek úspechu bola žalobcovi priznaná náhrada trov konania, ktorá by priznanú sumu niekoľkokrát prevýšila.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Podľa § 359 C.s.p. - Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Prešov v dvoch (2) vyhotoveniach.

Podľa § 363 C.s.p. - V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. - Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 C.s.p. - (1) Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

(2) Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

(3) Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 C.s.p. - Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.